



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně **nezl. X, nar. X, st. přísl. Ukrajina**
bytem X,
zastoupená matkou X, nar. X, st. přísl. Ukrajina
bytem X,

proti
žalovanému **Ministerstvo vnitra- OAMP**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu,

takto:

- I. Zásah žalovaného, spočívající v tom, že žalobkyni sdělil, že její žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 19. 11. 2024 vedená pod sp. zn. OAM-0414566/DO-2024 je nepřijatelná byl nezákonný.
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobkyně a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu, zaevidované pod sp. zn. OAM-0414566/DO-2024.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, která dne 19. 11. 2024 požádala v České republice o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny (dále jen „lex Ukrajina“). Její žádost byla žalovaným označena jako nepřijatelná, a to sdělením ze dne 2. 6. 2025, v němž žalovaný uvedl, že nebylo prokázáno, že žalobkyně je osobou podle § 3 lex Ukrajina.
- 2.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. V podané žalobě žalobkyně uvedla, že Ukrajinu opustila se svou matkou (jejíž žádost o poskytnutí dočasné ochrany je předmětem soudního řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8A 100/2025 – pozn. soudu) dne 17. února 2022, tedy týden před datem 24. února 2022, který je podle prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022 určen jako den počátku ruské invaze na Ukrajinu a rozhodný den pro vznik nároku na dočasnou ochranu. Ukrajinu opustila kvůli dlouho plánované dovolené na Jamajce. Vzhledem k vypuknutí konfliktu se obávala návratu, přičemž její zpáteční let byl navíc zrušen.
4. Po několika týdnech se jí s matkou podařilo dostat zpět do Evropy, kde požádala o dočasnou ochranu ve Španělsku. Tato jí byla udělena dne 12. května 2022. Po udělení ochrany se rozhodla pro návrat na Ukrajinu, kde její matka zařizovala cestovní doklady a finalizovala rozvodové řízení s bývalým manželem. Dne 3. listopadu 2023 se prokazatelně nacházela na území Ukrajiny.
5. Z Ukrajiny opětovně vycestovala dne 17. listopadu 2023, konkrétně opustila město Oděsa, které bylo zasaženo útoky dronů. Následně s matkou přejela do České republiky, kde bydlí otec matky, který jim pomohl mimo jiné zařídit přijetí žalobkyně na základní školu. Následně prostřednictvím matky požádala o udělení dočasné ochrany. Její žádost byla odmítnuta jako nepřijatelná z důvodu dříve udělené ochrany ve Španělsku.
6. Po pozitivním rozsudku Městského soudu v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 3 A 103/2024 správní orgán přehodnotil důvod nepřijatelnosti žádosti žalobkyně a konstatoval, že žalobkyně je osobou, která nepodléhá režimu § 3 zákona č. 65/2022 Sb.
7. Žalobkyně tvrdí, že takový postup představuje **nezákonný zásah** do jejích práv, neboť je osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. a její žádost měla být věcně posouzena. Odkázala na argumentaci plynoucí z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2025, č. j. 5A 15/2025 s tím, že osoba, která vycestuje na Ukrajinu a pak se vrátí zpět do Schengenského prostoru, splňuje podmínky vysídlení, i když jí původně nesplňovala. Pojem vysídlení ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí rady je třeba vykládat jako jakékoli, a to i

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

opakované opuštění státu k němuž došlo v době od 24. 2. 2022 v důsledku válečného konfliktu.

8. Žalobkyně současně navrhla, aby soud vydal předběžné opatření, kterým žalovanému a rovněž Policii ČR a všem odborům cizinecké Policie uloží povinnost strpět pobyt žalobkyně na území ČR po dobu soudního řízení.
9. Žalovaný ve vyjádření připustil přípustnost žaloby, avšak trval na tom, že postupoval v souladu s § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. Uvedl, že žalobkyně figuruje v systému *Temporary Protection Platform* jako držitelka dočasné ochrany ve Španělsku.
10. Dále žalovaný uvedl, že k získání dočasné ochrany nepostačuje samotné prokázání ukrajinské státní příslušnosti. Podle jeho názoru musí být prokázáno, že žalobkyně spadá do některé ze skupin osob, na které se vztahuje rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022. Toto rozhodnutí se podle žalovaného vztahuje pouze na osoby, které pobývaly na Ukrajině ke dni 24. 2. 2022 nebo po tomto datu a byly z jejího území vysídleny. Žalobkyně však podle údajů v cestovním dokladu pobývala ke dni 24. 2. 2022 na Jamajce, kam přicestovala dne 17. 2. 2022. Z přechodových razítek podle žalovaného nevyplývá, že by před odletem pobývala na Ukrajině. Do schengenského prostoru přicestovala dne 26. 4. 2022 přes letiště v Bruselu a dne 12. 5. 2022 jí byla udělena dočasná ochrana ve Španělsku.

III.

Posouzení žaloby

11. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS) musí být pro poskytnutí ochrany podle § 82 s. ř. s. splněno pět podmínek. V projednávané věci jsou všechny podmínky splněny — zásah není rozhodnutím, je zaměřen přímo proti žalobkyni, je nezákonný, a žalobkyně je jím přímo zkrácena na svých právech.
13. Vrácení žádosti bez jejího věcného posouzení představuje zásah do práva žalobkyně na přístup k řízení. Judikatura připouští, že nepřijetí žádosti může být nezákonným zásahem [srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS].
14. Soud vychází z rozsudku SDEU ve věci C-753/23, *Krasiliva*, který zdůraznil, že členské státy nemohou odmítnout žádost o dočasnou ochranu pouze z důvodu předchozího pobytového oprávnění v jiném státě. Nejvyšší správní soud na tento rozsudek navázal v tzv. „dubnové judikatuře“ (např. č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. j. 1 Azs 336/2024-42, č. j. 9 Azs 20/2024-37).
15. Zdejší soud se s těmito závěry ztotožňuje a na jejich odůvodnění odkazuje. Nepovažuje za účelné je opakovat v plném rozsahu, neboť žalovaný je s nimi obeznámen z předchozích řízení.
16. Soud se zabýval námitkou žalovaného, že žalobkyně nespadá pod žádnou kategorii osob, na které se vztahuje rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Podle žalovaného je rozhodující, zda osoba **pobývala na Ukrajině ke dni 24. 2. 2022** a byla následně vysídlena. Žalobkyně však Ukrajinu opustila dne 17. 2. 2022, tedy před tímto datem, a to kvůli plánované dovolené.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

17. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady.
18. V prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
19. Z dokladů předložených žalobkyní zjevně plyne, že na Ukrajině pobývala ke dni 3. 11. 2023 a to v Oděské oblasti. Soud souhlasí se žalovaným, že žalobkyně zřejmě s matkou cestovala a není zcela jasné, kdy a za jakých okolností přicestovala do Schengenského prostoru, není to však důvod, aby bylo *a priori* odmítnuto tvrzení žalobkyně, že vycestovala z Ukrajiny dne 17. 2. 2022 na plánovanou dovolenou. Šlo tedy o krátkodobý pobyt mimo území Ukrajiny, který nemůže odůvodnit vynětí žalobkyně z okruhu osob, na něž se rozhodnutí Rady a směrnice vztahují. Při plánování dovolené žalobkyně sotva mohla předpokládat, že v době jejího dočasného (!) pobytu v zahraničí (dovolená) vypukne válečný konflikt, který pro ni bude znamenat ztrátu domova a nutnost v zájmu doslova záchrany života opustit vlast. Žalobkyně jako nezletilá sotva mohla cestovat samostatně a byla tedy osobou závislou na rozhodnutí matky.
20. Soud konstatuje, že výklad žalovaného je **příliš restriktivní** a neodpovídá účelu směrnice Rady 2001/55/ES ani judikatuře SDEU. Rozsudek ve věci *Krasiliva* (C-753/23) výslovně uvádí, že členské státy **nemohou odmítnout žádost o dočasnou ochranu pouze z důvodu předchozího pobytového oprávnění v jiném státě**, aniž by zkoumaly individuální okolnosti. NSS v tzv. „dubnové judikatuře“ zdůraznil, že **klíčové je, zda osoba nemůže bezpečně a trvale pobývat na území Ukrajiny**, nikoli pouze formální datum jejího odjezdu.
21. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina je tak zapotřebí kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
22. Výkladem pojmu „pobývání na Ukrajině“ se již správní soudy zabývaly. V rozsudku ze dne 2. 11. 2023, č. j. 11 A 111/2023-62 městský soud konstatoval, že „*Z užití pojmu „pobývat“ (nikoli zdržovat se či nacházet se) lze dovodit, že by mělo jít o dlouhodobější a stálejší pobyt, tj. žadatel by skutečně měl na Ukrajině pobývat dlouhodobě, mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam a podobně.*“ (shodně též rozsudky městského soudu ze dne 17. 8. 2023, č. j. 18 A 54/2023-32, ze dne 2. 11. 2023, č. j. 11 A 111/2023-62 či a ze dne 26. 3. 2024, č. j. 15 A 137/2023-46 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2025, čj. 4 Azs 225/2024-20 či ze dne 7. 3. 2025, čj. 5 Azs 72/2024-21).
23. Městský soud konstatuje, že v řízení nebylo postaveno na jisto, že žalobkyně na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022 nepobývala, bylo zjištěno pouze to, že dočasně území opustila, nikoli však v úmyslu opustit je trvale. Současně však bylo prokázáno, že žalobkyně pobývala na území Ukrajiny následně – ke dni 3. 11. 2023 a to v Oděské oblasti.
24. Z bodu (11) Preambule prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 vyplývá, že „*Účelem tohoto rozhodnutí je zavést dočasnou ochranu ukrajinských státních příslušníků, kteří pobývali na*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Ukrajíně a kteří byli počínaje dnem 24. února 2022 vysídleni v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala.“ Smyslem této podmínky je tedy poskytnout dočasnou ochranu osobám, které z území Ukrajiny uprchly až po vstupu ruských ozbrojených sil na její území. Platnost dočasné ochrany byla dle bodu (21) Preambule navrhována na dobu jednoho roku, s automatickým prodloužením o další rok. Ukončení platnosti pak bylo podmiňováno zjištěním, že situace na Ukrajině umožňuje osobám, jimž byla dočasná ochrana udělena, bezpečný a trvalý návrat [srov. bod (21) Preambule: „V souladu se směrnicí 2001/55/ES by dočasná ochrana měla trvat nejprve jeden rok. Pokud není ukončena podle čl. 6 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice, mělo by být její trvání automaticky prodlouženo o období v délce šesti měsíců, avšak nejdéle o jeden rok. Komise bude situaci neustále monitorovat a přezkoumávat. Kdykoli může Radě navrhnout dočasnou ochranu ukončit na základě zjištění, že situace na Ukrajině umožňuje osobám, jimž byla dočasná ochrana poskytnuta, bezpečný a trvalý návrat, nebo navrhnout, aby Rada dočasnou ochranu prodloužila až o jeden rok.“]. Bezpečný a trvalý návrat je pak třeba vykládat tak, že bezpečnostní situace země bude ustálena natolik, že navracejícím se osobám zajistí možnost požívat ve své zemi původu aktivních práv, která jí poskytnou šanci, že v její zemi původu budou naplněny její základní potřeby, a možnost znovu se začlenit do společnosti. Do ukončení doby trvání platnosti a účinnosti prováděcího rozhodnutí Rady je tedy třeba dočasnou ochranu osobám ohroženým konfliktem na Ukrajině poskytovat.

25. Ochrana poskytovaná prováděcím rozhodnutím Rady automaticky trvala ve smyslu čl. 4 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně do 4. března 2024. Z důvodu trvajících ozbrojeného konfliktu byla dočasná ochrana dále prodloužena prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2023/2409 ze dne 19. října 2023 o další rok, tj. do 4. března 2025. Z důvodu přetrvávající obtížné humanitární situaci, celkové nestability a nejistoty ohledně situace na Ukrajině v důsledku útočné války Ruska, včetně intenzivnějších a opakovaných leteckých útoků proti civilnímu obyvatelstvu po celé zemi Rada EU dnem 25. června 2024 přijala další prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2024/1836, kterým se dočasná ochrana prodloužuje do 4. března 2026 [srov. bod (7) Preambule prováděcího rozhodnutí Rady 2023/2409 podle kterého bylo prodloužení ochrany přijato z důvodu, že „nelze vyloučit další rozsáhlý příliv osob, a to kvůli obtížné humanitární situaci, celkové nestabilitě a nejistotě ohledně situace na Ukrajině v důsledku útočné války Ruska, včetně intenzivnějších a opakovaných leteckých útoků proti civilnímu obyvatelstvu po celé zemi. Přetrvává riziko eskalace. Zároveň přetrvává riziko pro účinné fungování vnitrostátních azylových systémů, pokud by dočasná ochrana brzy skončila a všechny osoby, které jí požívají, by požádaly o mezinárodní ochranu najednou“. Prodloužení dočasné ochrany bylo dle (8) Preambule odůvodněno též tím, že: „Vzhledem k tomu, že se vysoký počet vysídlených osob v Unii požívajících dočasné ochrany pravděpodobně nesníží, dokud bude válka proti Ukrajině pokračovat, je prodloužení dočasné ochrany nezbytné k řešení situace osob, které v současné době požívají dočasné ochrany v Unii nebo které budou tuto ochranu potřebovat od 5. března 2025. Dočasná ochrana poskytuje okamžitou ochranu a přístup k harmonizovanému souboru práv a zároveň omezuje formality v situaci hromadného přílivu osob do Unie na minimum. Prodloužení dočasné ochrany rovněž pomůže zajistit, aby azylové systémy členských států nebyly přetíženy výrazným nárůstem počtu žádostí o mezinárodní ochranu, které by mohly podat osoby požívající dočasné ochrany do 4. března 2025, pokud by dočasná ochrana do té doby skončila, nebo osoby prchající před válkou na Ukrajině, které přijdou do Unie po tomto datu a před 4. březnem 2026.“].
26. Situace odůvodňující pokračování dočasné ochrany osobám, kterou byly či budou vysídleny z Ukrajiny, tedy stále trvá. Z citovaných bodů Preambule k prováděcímu Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

rozhodnutí Rady 2023/2049 je přitom zřejmé, že prováděcí rozhodnutí počítá nejen s osobami, které již vysídleny byly, ale též s těmi, které v souladu s čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady ještě vysídleny budou. Soud opakuje, že ani jazykovým, ani účelovým způsobem výkladu směrnice o dočasné ochraně či obou citovaných prováděcích rozhodnutí Rady tedy nelze dojít k závěru, že pojem vysídlení je třeba chápat jako akci jednorázovou. Účelem prováděcího rozhodnutí Rady je totiž poskytnout ochranu všem ukrajinským státním příslušníkům bez rozdílu, zda tyto osoby území Ukrajiny opustily v počátečním stadiu válečného konfliktu nebo kdykoli později v jeho průběhu, a zda tak učinily jednorázově či opakovaně. Samotná skutečnost, že dochází k opakovanému opouštění a návratu na Ukrajinu, je přitom i lidsky zcela pochopitelná a reálně existující (za všechny soud uvádí příklad na věci nedávno posuzované Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, kde matka žalobce nejdříve obdržela dočasnou ochranu v ČR, poté ji obdržela v Nizozemí, poté se vrátila na Ukrajinu a poté opětovně požádala o dočasnou ochranu v ČR). Je obecně známou skutečností, že po celou dobu trvání konfliktu se s proměnlivou intenzitou opakují útoky na infrastrukturu země i její civilní obyvatelé. Naposledy k intenzivním útokům na civilní obyvatelstvo došlo i v době bezprostředně předcházející dni vydání tohoto rozsudku. Žalobkyni, jako osobě závislé na rozhodnutí její matky, jistě nelze klást k tíži, vrátila-li se v průběhu trvajícího konfliktu zpět na Ukrajinu, pokud její matka mohla být názoru, že se situace alespoň částečně stabilizovala, a poté z důvodu trvajícího (a zintenzivňujícího se útoku) z Ukrajiny opět odešla. Bezpečnostní situace na Ukrajině je stále nestabilní, o čemž svědčí i prodloužení dočasné ochrany poskytované na základě prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, a proto je třeba tuto formu ochrany poskytnout i osobám, která z Ukrajiny prchají opakovaně. Přičemž v souladu s účelem prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 je třeba při posuzování okamžiku vysídlení posuzovat opuštění Ukrajiny časově bezprostředně předcházející podání žádosti.

27. Soud má za to, že žalobkyně byla fakticky vysídlena v důsledku ozbrojeného konfliktu, neboť se kvůli invazi nemohla vrátit na Ukrajinu, a později byla nucena ji opustit znovu kvůli bezpečnostní situaci v Oděse. Tím naplňuje definici vysídlené osoby podle čl. 2 písm. c) směrnice.
28. Jelikož v zájmu urychlení a efektivity řízení městský soud o podané žalobě rozhodl ve lhůtě 30 dnů od jejího podání, nerozhodoval již o návrhu na vydání předběžného opatření, neboť to by se, vzhledem k meritornímu rozhodnutí jevílo jako nadbytečné.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Soud shrnuje, že soudní výluka je ve vztahu k důvodům nepřijatelnosti podle ustanovení § 5 odst. 1 Lex Ukrajina v rozporu s evropským právem a nelze ji aplikovat. Proto soud žalobu projednal a shledal, že je důvodná. Žalobkyně v rámci řízení prokázala, že je osobou, na níž se povinně vztahuje čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, neboť k jejímu opětovnému vysídlení z Ukrajiny došlo po 24. 2. 2022 v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil. Z tohoto důvodu soud podle ustanovení § 87 odst. 2 věta první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil její žádost o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný, žalovanému zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a současně mu přikázal, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany, zaevidované pod č. j. OAM-

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

0414566/DO-2024. Žádost žalobkyně tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat.

30. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla s žalobou v celém rozsahu úspěšná, nicméně žádné náklady spojené s podanou žalobou soudu nevyčíslila ani nedoložila, tudíž jí soud žádné náklady nepřiznal; neúspěšný žalovaný pak nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. srpen 2025

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.